

Текстът е извадка от: Мирчев, Михаил. Преструктуриране на политическото пространство и властовата география: в перспективите на България, Европа и Света. В: „Преструктуриране на политическото и идеологическото пространство в България, Европа и Света“. Издателски комплекс – УНСС, С., 2015, с. 36-45.
[http://www.assa-m.com/kniga_pdf/k14 MM %20Plenaren doklad.pdf](http://www.assa-m.com/kniga_pdf/k14_MM_%20Plenaren_doklad.pdf)

WORLD SYSTEM: СОЦИОЛОГИЧЕСКИ МАКРО-МОДЕЛ ЗА ГЛОБАЛНАТА ИМПЕРСКА СИСТЕМА¹

4 структурни и функционални компонента.
Формиране на Алтернативен полюс.
Различна структура на двата полюса

Тук, в опита си за верен анализ и адекватна прогноза, мога да прехвърля методологически мост към теорията на социолога Имануел Уолърстийн за така наречената Световна Система (World System). Това по същество е един структурно-функционален модел, структурно-функционална парадигмална схема, но в мащаба и географията на Света като цяло.

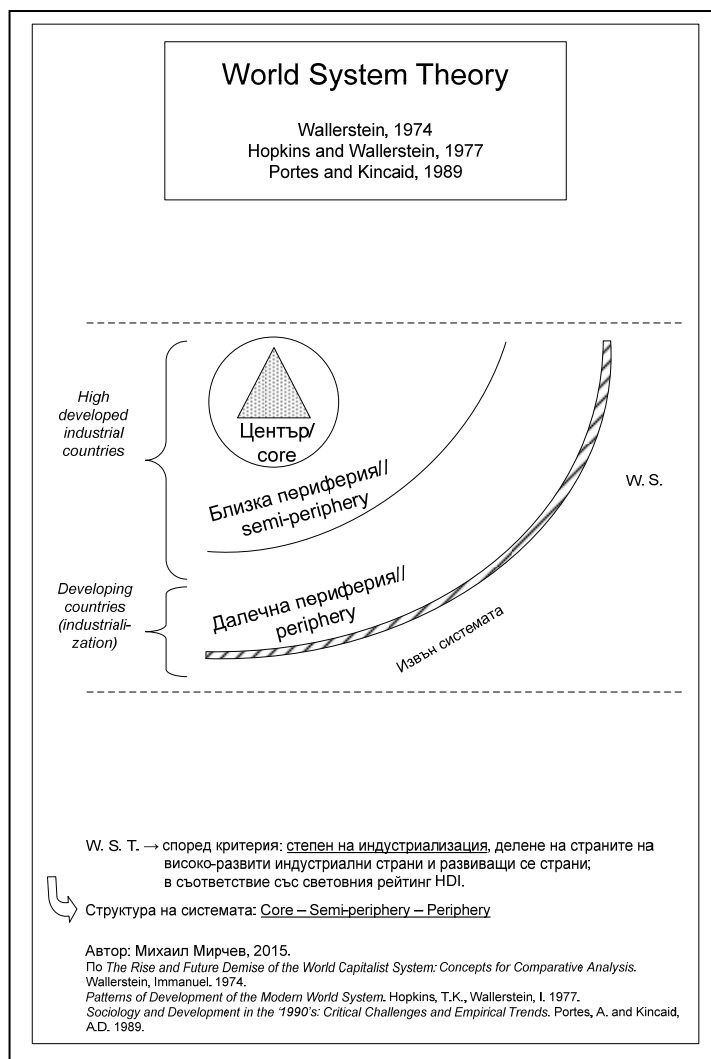
Схемата и моделът на Уолърстийн ни казват и показват, че Западът има амбиция да изгради една **световна имперска система**. Тази амбиция стана сякаш осъществима след 1990 г.

В тази имперска система има ясно обособени поне 4 структурни и функционални компонента:

Център, с концентриране на всички видове капитали – икономически и финансов, научен и технологичен, идеен и ценностен, идеологически и пропаганден, медиен и психологически, изкуство и мода, образци за подражание и младежки субкултури, образовано население и предприемаческа енергия.

Разбира се, в Центъра са и глобалните имперски властови институции, така нар. „Световно правителство“.

Центърът е сила и респект. Той е информирани и филтър за информация. Там се отглежда и привилегирова западният елит. Центърът е магнит за експертите и творческите амбиции от

Света. Но е магнит и за огромна гастърбайтерска маса, търсеца оцеляване и готова за свръх-експлоатация и гражданска безропотност.

От 1974 (публикуване на модела) до 1990 този Център съществува редом с другия полюс в Москва. След 1991 г. този Център придобива статус на единствен световен. Вече нямаше съперник и коригираща сила. Възцари се така нар. Нов Световен Ред. Започна бързо и категорично Глобализиране на Света. А то е радикално обществено инженерство в мащаба не само на новоприсъединените страни и държави, но и на цели региони – Русия и страните от сегашната Евразия, Балканите, бившите социалистически страни от Централна и Източна Европа, и други.

Така след 1991 г. Центърът на W.S. стана световен. Амбицията и усилието бе да се изгради и максимално географски да се разшири обхватът на Системата. Нямаше организирана съпротива. Мейнстриймът бе безалтернативен. Затова се превърна за 2 десетилетия в мейнстриймнинг – завладяващ, овладяващ, подчиняващ процес, който се разгръща все по-тотално и все по- дълбочина на обществата и предишните суверенни държави.

Кои са страните от Центъра? САЩ, Англия-Великобритания, Израел.

Кои са народите? Англо-саксонци и евреи.

Коя е доминиращата религия? Протестантство и юдаизъм.

Какъв е манталитетът? Алчен и безскрупулен индивидуализъм. Всеопазаряващ меркантилизъм.

Каква е културната матрица? „Да имам” (по Ерих Фром), „да се забавлявам” (хедонизъм), „да успявам” (агресивен прагматизъм), „пътуване, мобилност, транзитни пътници” (по Кристофър Лаш), „да съм свободно различен” (вкл. криминален, девиантен, извратен).

Вторият кръг е **Полу-Периферията** в глобалната система.

Това са страни **близки и доверени** на Центъра. Те са привилегирани от Центъра. В тази глобална система сега, както бе България от 50-те до 1989 г. в състава на Съветската глобална система тогава.

Кои са страните от Полу-Периферията? Канада и Япония, Австралия и Южна Корея, Германия и Западна Европа, Холандия и Норвегия, Турция и Саудитска Арабия, Азербайджан и Грузия, Чили и Мексико.

Кои са народите? Различни, и от 5-те континента.

Коя е доминиращата религия? „Светската религия” на мултикултурализма на „отворената държава и общество”, на привидната културна толерантност, зад която става настоячиво интегриране и асимилиране в културния кръг на така нар. „евро-атлантически ценности”.

В този 2-ри кръг на глобалната система се покачва и поддържа „всенароден” висок стандарт на живот. Включително на „работническата класа”, на ниската средна класа, вкл. на имигрантите – чрез щедри социални помощи и интеграционни фондове.

Това е световна **зона на високо потребление**, на „покачването на равнището” (по Ортега-и-Гасет). Това са общества, в които мнозинството от населението има възможност да се ползва от материалните блага на „пост-индустриалното потребителско общество” (по Уолт Росту).

Това е зона, в която отделните страни също **участват в глобалния механизъм за концентрация на основните капитали**: финансов и банков, технологичен и иновационен, стопански и индустриален, образователен и културен, символно цивилизационен, човешки и интелектуален,

културен и ценностен. Тук се стичат парите и технологиите, умовете и талантите, предприемчивостта и енергията за успех.

Така в страните от Полу-Периферията и Центъра **не само се съхранява богатството, но се акумулира огромен нов и допълнителен ресурс за модернизация и развитие, за растеж и просперитет, за изпреварване и надмощие**. Ресурсите на Света се изсмукват, акумулират се, използват се. Съвкупното богатство расте, надмощието също, самочувствието и високомерието още повече.

И така до кога?

Докато останалата част от Света каже „Стига!“. „Не можем повече и не искаме още!“ „Ние, бедните, повече не желаем да обогатяваме богатите!“

И докато вътре в страните от Центъра и Полу-Периферията алчността на елита не поляризира в огромна степен собствените си общества – чрез свиване и обедняване на средната класа, чрез затиските надолу към бедност на „прекариата“ (по Гай Стендинг), чрез формиране на масови аутсайдери, бедняци и гетообщности. Масова бедност вътре в богатите общества!

Тази вътрешна социална поляризираност вече е факт. Стана факт в процеса на Глобализация, през последните 15 години се изостри до крайности. Точно тя води към обществен упадък в тези привилегирани страни. Въпреки богатството и силата им. Води ги към риск от самовзривяване, както вече анализирахме по-горе (по Бжежински и Фукуяма). Предизвиква революционизиране на свръхексплоатираните (на „прекариата“) и на трудово и социално изключените (на икономически и социално „излишните“).

Третият кръг по Уолърстийн е **Периферията**. Това е **далечна, но също доверена и лоялна** към Центъра периферия. Но в тези страни няма ключови за Системата институции. Те поддържат достатъчно висок масов жизнен стандарт, но без масово благоденствие, само за да има социален мир и гражданска безропотност. В тях се натрупва и рисковата маса бедност.

Поддържа се **висок стандарт на производство, но са забранени свои марки** (брандове) със световни амбиции. Като пример се сецам за „Шкода“ в Чехия или „Сеат“ в Испания под крилото на „Фолксваген“. Ако са имали такива световни водещи фирми, в тези страни те биват превземани, обезличавани и дори унищожавани, често чрез благовидна приватизация. Отново се сецам за заводите за кристал в Чехия. Или за нашите военни заводи и лидиращите ни производства в оптиката и електрониката.

Тук са страни, закачени за големите от Центъра и Полу-Периферията. Послушни и изпълнителни. Сами отказващи се от свои лидиращи производства, марки, ноу-хао, патенти, за да оцеляват в зоната на периферното благоденствие в Системата. В най-малка степен, но все пак обществено благоденствие. Това са страни, които се примиряват със стратегията на оцеляване, само и само да ги оставят в Света на богатите.

Тук елитите като правило са послушни, съгласяват се да изпълняват опасни задачи. Като пример бих дал Полша и ролята им в Украйна от 2014 досега. Такова е поведението и на нашите сегашни войнолюбци срещу Русия.

В повечето от тези страни **обществената структура е раздвоена** – на малко и все по-малко привилегирани елити и заможна висока средна класа срещу огромна маса обедняваща и декласираща се ниска средна класа, обедняваща и декласираща се „работническа класа“, социално изключване на голям процент население, създаване на маса от мизерия, асоциалност, антидържавност. Това е социалната цена на послушанието и примиреното маргинализиране. Това е

негативната част от общественото инженерство на глобализаторите от Центъра и Полу-Периферията в Системата.

Четвъртият „кръг“ е **зоната извън Системата**. Това, при избран от Уолърстийн основен критерий „високо икономическо развитие с развита индустрия“, са страни със слабо икономическо развитие, не индустриализирани, с масово неграмотност и първична масова бедност. Това са над 120 страни съгласно световния индекс H.D.I. (Индекс на Човешкото Развитие). Преди тези страни бяха от „Третия свят“, бяха определяни като „развиващи се“. Сега са слабо развити, бедни, неиндустриализирани, недемократични. През 1999 г. Римският клуб ги нарече „остатъчни“ страни. Сега, 15 години по-късно, ясно виждаме как Глобализацията ги избуца и обрече на бедност и жалко съществуване в един друг „остатъчен свят“.

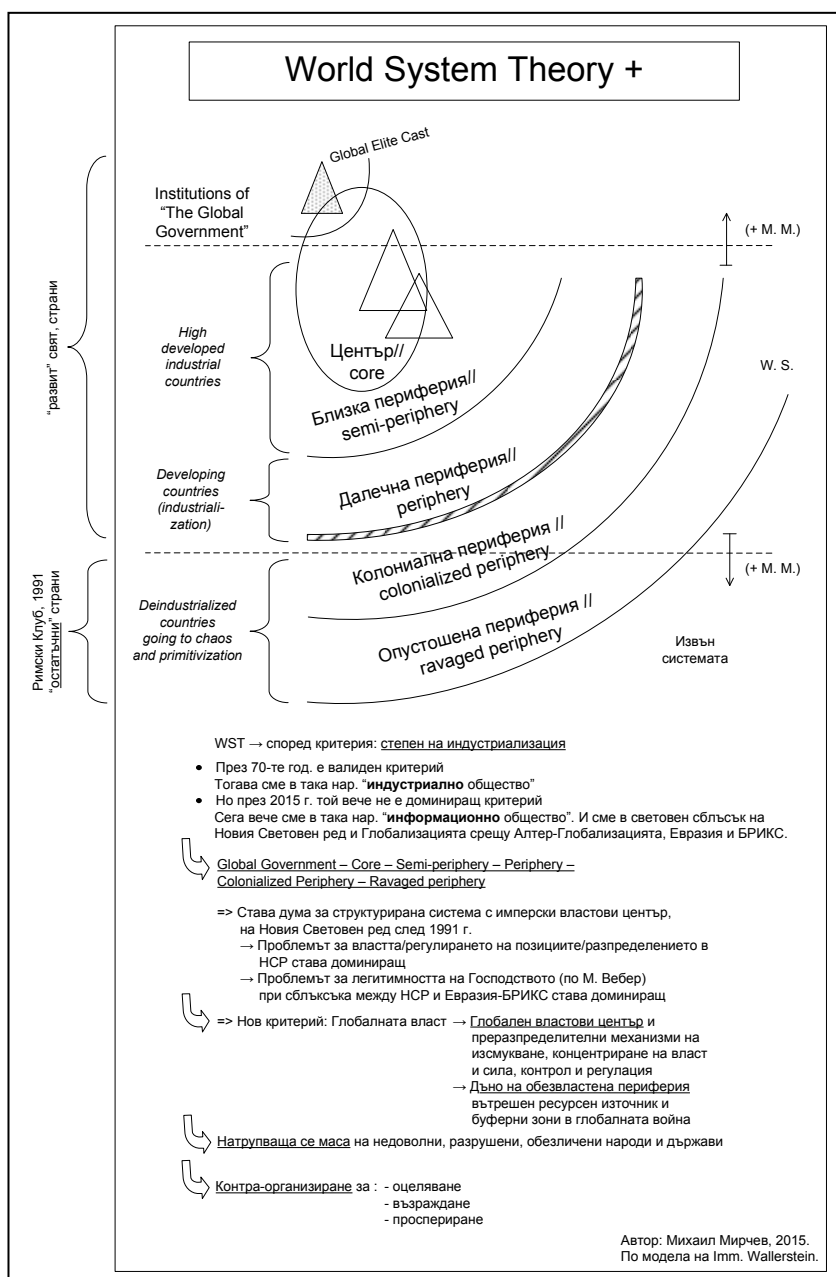
Тази зона е **обект на разширяването и експанзията** на Системата. Разширяване: за да бъдат превзети и глобализирани, да бъдат дарени със свобода и демокрация, с илюзията за човешко щастие по западен образец. Те са обект на присъединяване към и завземане от „универсалната западна цивилизация“ (по Хънтингтън). С

идеята и обещанието, че ще се възцари вечно щастие на Земята! Розова утопия, която за 10-ина години се превръща в практическа антиутопия, както се случи с Прехода в България – за какво тръгнахме в началото, 1989-1990, и докъде стигнахме само след 10-ина години!

Тук бих си позволил да доразвия модела и неговата структурно-функционална схема.

По същество има **Център и привилегирована Полу-периферия**.

Но тук нещо важно! Над Центъра се обособява група от глобални властови институции, така нар. „Световно правителство“. А то се владее от една кастова олигархична група (няколко десетки или стотици семейства, глобалната олигархична каста). Онази, която в Gini-статистиката доскоро ни се привиждаше като 1% от населението (на САЩ или по-широко на Запада), отскоро ни се привижда вече като 0,1% от населението, но много по-реалистичен е 0,01% от населението.

Затова над модела на Уолърстийн следва да се обособи ясно властовата надстройка – на глобалните институции съвместно с владеещите ги глобална елитарна каста.

Надолу в модела виждаме далечната и по същество маргинализираната Периферия. Тя примирено обира трохите от Трапезата на Богатите и силните от първите два кръга, отпуснатото им от благодетелния връх на Системата.

Тук, отдолу и надолу има още един периферен кръг. Това са страни в нова Колониална Периферия. Те са предвидени да бъдат абсолютно подчинени. Да бъдат изсмуквани от тях всякакви ресурси – и природни, и човешки, и културно символни.

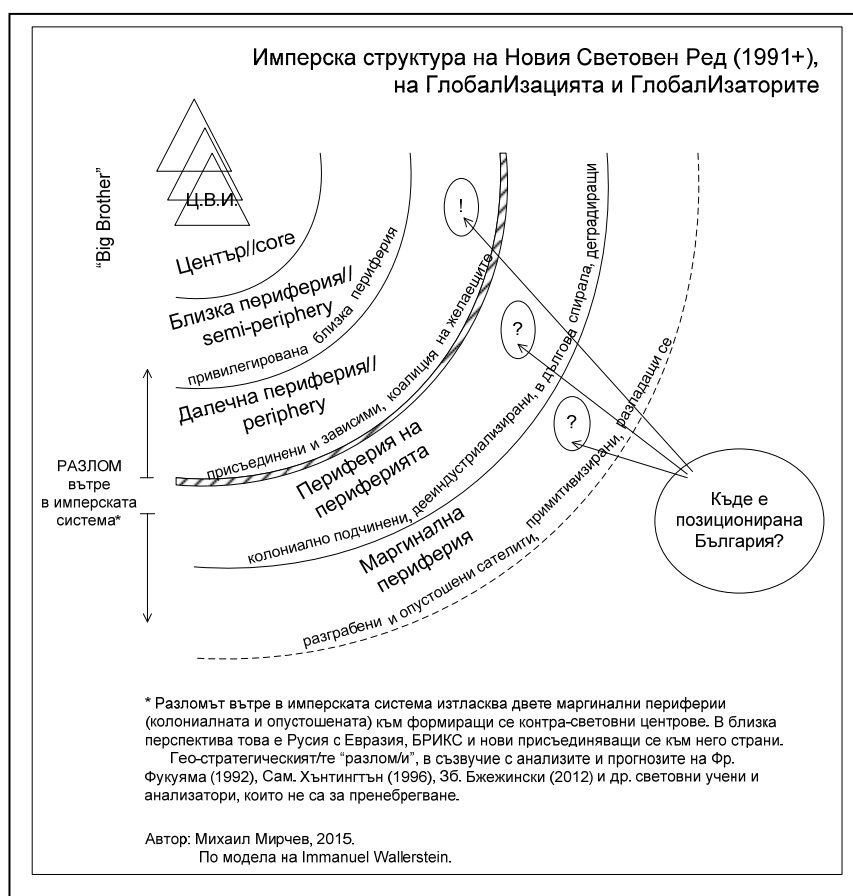
Предвидено е да бъде разградена нацията им – като макро-общност, която гради националната държава. Държавата губи не само своя суверенитет, но и националната си субстанция. След като държавата бъде денационализирана, тя окончателно бива обезсилена и деградирана до послушна колониална администрация, до безропотна корпоративна администрация.

Има ли сега такива държави? Та погледнете България. Деиндустриализация, безпомощна икономика, затъване в дългова спирала (2015), износ на капитали вместо външни инвестиции. Външни концесии за стратегически природни ресурси (злато и други), приватизация и експлоатация на национални богатства като минерални води, гори,

земя, морски шелф и други. Изсмукване на качествения човешки капитал чрез емиграция – младите, образованите, амбициозните, конкурентните. Смяна на културния код на нацията. Ценностно объркване на децата и младежите, довеждането им до поколенческа безпомощност в национален и държавен мащаб.

В тази посока сега е и огромният натиск над и срещу Гърция. Говори се за дългова криза и фалит на Гърция. Всъщност става дума за опит тя да бъде смачквана като държавен суверенитет и национална самоличност.

Двете съседни балкански страни, които съвсем случайно са и християнско-православни, и русофилски, и с историческо самочувствие, и с прастара своя горда държавност – са подложени на тотален натиск. България да остане в колониалната периферия на Системата, а Гърция да бъде избутана в нея от досегашната ѝ позиция в третата привилегирована зона в Системата. За да сме си дружки! Там някъде далеч в периферията, на разлома между все по-войнствено сблъскващите се цивилизации.

Накрая, има още един външен периферен кръг. Това е най-външният кръг на **Опустошени Територии** – крайната маргинална периферия. Завладяват се държави. Взривяват се отвътре държави и народи под най-различни благовидни идеологически и политически обяснения и пропагандни клишета. Но на практика се получава един ефект на опустошаване.

Това е думата, която използват критиците отвътре на имперския Център, такива като Джоузеф Стиглиц. Ако се вгледаме още в книгата му от 2003 г. „Глобализацията и недоволните от нея”, едно от най-ключовите понятия в нея е **понятието „опустошаване”** – само споменато и недоразвито, но все пак го има. Практиката на Глобализацията в следващите 12 години го потвърждава категорично.

Кои са опустошените страни? Либия и Египет. Ирак и Сирия. Украйна. Всички те бяха извън Системата. Бяха взривени, включени, опустошени.

След едно такова доразвиване на модела Уолърстийн, **къде да позиционираме България? Къде сме ние?**

В този разгърнат модел на Системата ясно се вижда позиционирането на България. Обещавахме ни, а ние искахме, да сме **в третата зона, в Периферията** – маргинална, но все пак донякъде благоденстваща. След 25 години „цивилизационен възход” се оказахме отвъд разлома в Системата – в зоната на колониална, изсмуквана и обезсилвана периферия. Сега в критичните 2014-2015 г. сме пред риска да пропаднем в зоната на контролирана от Центъра и сателитите му **маргинална опустошена периферия**.

Гърция върви с 1 стъпка назад, но по нашия път. Ако в сегашния си сблъсък с големите и силните не успеят да отстоят своите национални интереси и държавен суверенитет, че от зоната на благоденстваща Периферия, ще бъдат избутани през разлома, към сегашната наша зона на Колониална Периферия, обеднена и безпомощна.

Проблемът за формирането на нов Алтернативен Световен Полюс

Ще мине някакъв период на трансформиране. Може да бъде по-кратък – 3-5 години. Може да бъде по-дълъг – 10-15 години. Но нещо ще се случи. Нещо започна вече да се случва и ще изкристализира в нова глобална структура. Тази нова глобална структура вероятно ще постигне своята **нова устойчивост след периода на трансформация**.

Как бихме могли да прогнозираме позиционирането на основните геополитически сили в тази нова структура?

САЩ, неговите сателити и остатъчната империя вероятно ще останат, тъй като са с огромна мощ. Но е очевидно, че започна да се оформя и втори полюс – Русия и Евразия, Китай и БРИКС, нов алианс от вече около 60 страни. На практика това е формиращ се нов алтернативен геостратегически полюс.

Вторият полюс е почти оформен. Политически се оформя. Лидерите му са изявени. Банка вече си имат – Азиатска Банка за Инвестиции. Започват да формират алтернативна международна валутна система. Започват да обособяват свое, ако се наложи – обособено от другия свят, донякъде отделено и паралелно, много жизнеспособно икономическо пространство, собствена икономическа и търговска структура, своя банкова и финансова система. Променят културния модел. Променят идеологическия модел.

Вече на практика **живеем в двуполюсен свят**. За мен големият проблем е дали в по-далечна перспектива от 5-10-15 години, ще може да се откроят още един – трети, или още един – четвърти, макро-полюси. Кандидати вече има. Дори съседна Турция с нейната амбиция да овладее отново бившите предели на Османската империя. Но при всички случаи **еднополюсният свят умря през 2014-2015 г.**

Разширяването на Империята достигна своя предел през 2014 г. Последните зони за разширяване можем да ги видим в Ирак, в Либия и Египет. И оттам нататък разширяването се препъна. Защото подобен сценарий имаше и за Иран. От три години се говори за съответна война отвън или за взривяване на иранското общество отвътре, но това не се случи. Иран е огромна държава с огромен потенциал. Потенциал включително за регионално лидерство. Подобен сценарий не се осъществи и с много по-малката, на ръба, но все още оцеляваща Сирия.

Империята няма накъде да се разширява. Външната граница на тази имперска структура вече е очертана. Оттам нататък те не могат да се разширяват. **Могат само да губят части, които в момента са им подчинени.** Части от перифериите си, които ще избират алтернатива и ще се прехвърлят към нововъзникващи геостратегически центрове. Или пък да намират някаква форма на независимост, на еманципиране. Поне частично. Това е много важното нещо, което се случи през 2014 г. И оттук нататък ще продължи да се разгръща и да изкристализира, да намира формата си и точната си география, географското си позициониране. Вече ги има, от една страна, полюсът на глобализацията и глобализаторите, и от друга страна – полюсът на Алтер-Глобализацията.

Има кандидатури за **още два алтернативни полюса – мюсюлмански.**

Много е интересно при тях как ще се развият нещата. От една страна, това е **Ислямска държава** и всичко, което можем да подведем като родствено на Ислямска държава. Джихадизмът, много рязкото цивилизационно връщане назад, не просто към ново средновековие, а към примитивизъм на общество от VII век. Тук вероятно също ще се формира някакъв център. Но се съмнявам, че целият мюсюлмански и арабски свят ще се поддаде на това.

В тази мащабна геовойна между двете цивилизации, между ислямския свят и християнския свят, която на практика вече е започнала и е в доста гореща фаза, и разгърната фаза, вероятно ще се формира един **втори арабско-мюсюлмански център на умерения ислям.** Не на джихадисткия ислям. На модернизирания ислям. В много големи дози – на светския ислям. Включително този ислям, който иска на здрава основа да се вгради в икономическата глобализация на Света. Да не се изключва от него. По линия на закона, а не на беззаконието, за да бъде важен елемент от новата световна икономическа глобализирана структура.

Къде е България в това мащабно пренареждане на Света?

България като страна е **гранична**. Тя е страна на разлома.

България е включена в едната структура – на Империята след 1990 г. Но е много зависима и от другите структури, от новоформиращите се алтернативни световни полюси и центрове. От тази гледна точка България е в изключително деликатна и рискова ситуация. Деликатна, защото сме принудени да балансираме. А самото балансиране, ако визираме конкретни политики и конкретни политически формации, през последните 20 години бе и продължава да бъде непосилна задача.

От друга страна, ние българите можем просто **да бъдем пожертвани**. Защото сме периферни и много обезсилени отвътре, без ясна своя позиция. Ние сме удобни в буквалния смисъл на думата и можем да бъдем пожертвани в геостратегическите игри и трансформации, които предстоят.

Това е риск, който вече е надвиснал над нас. Виждате какво започна да се случва в Пазарджишко, в Гърмен, в Орландовци, в Нови Хан и Луковитско. Циганските гета са в състояние да

взривят България. Особено ако са използвани от сепаратистката и все по-агресивната ДПС. От друга страна, в момента говорим за едни десетки и стотици танкове, които могат да навлязат на територията на България. България е заложник във войната срещу Русия. Ще бъде въвлечена като фронтова държава.

Два световни полюса, но с различна структура, характер и функциониране

Тук накратко ще маркирам един методологически акцент.

Двата световни полюса имат **принципно различна структура и характер**. Те са полярно противоположни като тип консолидация, като тип структуриране, като тип политическо изработване на решение, като тип вътрешен взаимен контрол.

Едната структура, на Империята от 90-та година насам, е **строго йерархизирана**, с изтегляне към върха и към центъра. Свръхизтегляне на всякакъв вид власт и на всякакъв вид стратегически ресурси. Колкото повече се отива към перифериите, особено като се прекрачи зоната на привилегированите периферии към колониалните периферии и опустошените зони, има обезгласяване, обезвластяване, обезсилване. И лишеност не само от стратегически ресурси, но и от ресурси за нормален живот, работа, и цивилизовано възпроизводство.

Всички стратегически ресурси се изтеглят към и в Центъра и Полу-Периферията. Плюс много строга йерархия. **Йерархичен принцип, свръх централизиран** – все повече. Свръхконцентрация на власт – все повече. Това от гледна точка на свободата значи по-малко свобода, още по-малко свобода, никаква свобода. От гледна точка на демокрацията означава по-малко демокрация, по-изпразнена демокрация, по-деформирана демокрация, откровена диктатура.

Това е структурата, принципа на изграждане и функциониране. А сега, когато това е световен полюс във военновременна ситуация, стагнацията вътре в системата се усилва многократно, свободите се отнемат законно, социалните придобивки се свиват, бедствието за 70% от населението се усилва. Всичко това се прави бързо и системно, и политически декретирано, и властово всестранно след 9 септември 2001. Оттогава 13 години...

Новият алтернативен световен полюс няма такава йерархизирана и недемократична структура. Той има **структура на мрежа**. Там принципът на съчетаването и взаимното действие е на **хоризонтален договорен и консенсусен принцип**. Там никой не командва императивно. Там няма един лидер, няма една господстваща държава. Няма една банка. Няма дори една валута. Ще се откажат от долара, но засега няма да отидат към друга обща алтернативна валута. А ще отидат към един грозд от валути със съответния механизъм на плаващи курсове между тях.

Всичко е хоризонтално, няма строга и регламентирана йерархия. Действа принципът на съгласието и консенсуса.

И вижте как този „полюс“ не е на едно място, **разпръснат е по Света**. От една страна са Русия и Евразия. Това е един грозд от държави. До тях има един Китай. Около Китай има други държави, които вероятно ще се присъединят. Може би Виетнам. Вероятно Индия, те са вътре в БРИКС. Отиваме далеч в един съсипан, опустошен континент като Африка и единствената може би читава държава с мощ – Южна Африка. След което отиваме в още един континент – Южна Америка.

Всичкото това е „полюс“. Но това полюс ли е? Полюс, винаги в кавички. Това не е полюс, защото това е една много гъвкава, пластична, динамична мрежова структура. В тази мрежова структура може да се влиза и да се излиза. Може да се влиза при някакво условие и да се излиза, ако

нещо не се случи. Може да се участва само частично и инцидентно. Но може да се участва и с много по-системен ангажимент. Всеки сам избира.

Структурата, характерът, начинът на организация тук са принципно различни. Спайката е принципно различна като тип, като характер. В тази мрежова алтернативна структура има много активно търсене на взаимност, на формули на взаимност. Има **гъвкаво съчетаване на интереси**. Именно съчетаване на интереси, а не подчиняване на един макро-интерес и всички други да отстъпват компромисно. Всеки от участниците в тази мрежова алтернативна полюсна структура сам по себе си не участва универсално – той е интересен за другите и преди всичко участва на базата на **основните си конкурентни предимства**. Русия с едно, Китай с друго, латиноамериканските държави с трето, Индия с четвърто, Бразилия с пето и т.н.

Става дума за алтернативна формация с **пулсиращ състав и структура**.

А вижте как действа йерархичният полюс на Империята. Когато се бори срещу когото се бори, той действа по два начина. Първо, говори се за така наречената „стратегия на анакондата“. Затваря обръч и той те притиска, пристяга. Идва до теб и отвън те лишава от ресурси, от буфер, от партньори. След което отвътре те взривява с революции. Недоволници, искрени недоволници, платени недоволници. Във всяко едно общество ще намерите достатъчно. Отвън те задушават, отвътре те взривяват. Където успяват, успяват. На много места досега успяха. Препънаха се в Иран. Практически се препънаха в Сирия и се препънаха с Русия. Това е. Заобикаляш, стягаш, задушаваш. Взривяваш, навлизаш, овладяваш. Опустошаваш и използваш ресурсите. Елиминираш като субект. Превръщаш го в провинциална, териториална, някаква далечна марионетка.

Докато новият алтернативен „полюс“ функционира по съвсем друг начин. Един ще падне, друг ще го замести. Едната държава може да бъде извадена, може да бъде купена, може да бъде взривена, но има много други кандидати. Това е много важно. И тази пластична структура има няколко фази на алтернативност и притегляне на бивши сателити на Империята. Първо има дистанциране. Някакви форми на дистанциране от Биг Бродър и неговото господство и безпардонност. След което започва да се отстоява някаква зона на самостоятелност – „ето, по тези въпроси няма да ни се бъркате“. След това има ситуативно противопоставяне – нещо се случва и ние изведнъж се оказваме в противниковия лагер. И накрая, ставаш член на алтернативен блок, отделяш се от Империята и заставаш срещу нея.

Нататък нещо много важно. Отнасям го към надстройката, към културната надстройка в обществото.

В Биг Бродър-ската имперска структура какво има? Има **мултикултурно преплитане, мултикултурно вплитане** на различни нации, народи, традиции, религиозни традиции, исторически традиции. Влизаш обаче вътре и започва един много мощен процес на асимилация. Под формата на свобода, демокрация и толерантност, започва един тотален процес на асимилиране към едната култура, към едната ценностна система, към едните поведенчески образци. Има мултикултурност, която се вплита, преплита се, след което механизмът започва да я мачка, мачка, мачка. За да се отнема традицията на отделната нация, за да се разколебава, за да се пренастройват ценностните кодове, за да се влезе в монокултурата на „евро-атлантическите ценности“.

Можете ли да си представите йерархизирана имперска структура и много видове културни подсистеми вътре да действат? Това по принцип е невъзможно. Щом има толкова йерархична, строга и свръхцентрализирана система, значи всичкото това няма да стане само в армията, в политиката, в икономиката и във финансите, то няма как да не стане и в културните кодове. Тоест, всичките други култури, които влизат при нас, трябва да ги приемем, за да ги превърнем като нас, културно и ценностно да ги асимилираме.

Докато в алтернативният полюс не е така. Има реално **мултикултурно съхраняване**. Това е презумпцията, когато влизаш в тази алтернативна мрежова структура. Но това е и крайният резултат. Запазва се идентичност. Запазва се традиция. Запазва се ценностен модел. И което е най-важно – запазва се самоуважението и чувството за достойнство на тези, които се присъединяват. Няма опит за посегателство – нито върху ценностите, нито върху културните модели. И в края на краищата няма опит за посегателство върху самоуважението на народите и чувството им за достойнство. Мисля, че това е от изключителна важност. И затова всъщност първата система ерозира духовно, ерозира мотивационно. Докато втората система на това равнище е изключително жизнено енергийно заредена.

От едната страна, всички трябва да станем като образците в холивудските филми, а от другата страна, се формира новата мрежова структура, която действително е мултикултурална. В империята на Новия Световен Ред се говори за мултикултурализъм, но Холивуд и Макдонълдс поглъщат всичко. В мрежовата алтернативна световна структура мултикултурният суверенитет е нещо инициално подразбиращо се. За него дори няма нужда да се говори. То просто е реалност – подразбираща се и консенсусна като принцип.

И така, властовата география в Света започна да се трансформира през 2014 земетръсно и турбулентно. Очаквам идващата 2015 да бъде още по-инфарктна за изплъзващата се власт на Новия Световен Ред, както и вероятно ще бъде още по-енергично успяваща за Алтер-Глобализма. Перспективите за България, Европа и Света са полярни, едни ще зъзнат и премръзват, други ще са под жаркото слънце и ще прегряват. В този водовъртеж сме и ние изследователите и анализаторите. Надявам се за добро и с доброто.

¹ Теория за World System на Immanuel WALLERSTEIN. Виж: WALLERSTEIN, Immanuel. ***The Modern World-System. Vol. I.*** Academic Press, New York/London, 1974. Развива се впоследствие в множество книги като: ***Does Capitalism Have a Future?***, 2013; ***The Decline of American Power***, 2003; ***Alternatives: The US Confronts the World***, 2004.